

เทศน์ในวันวิสาขบูชา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๐

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจนะ ตั้งใจ เราเป็นเจ้านายเรา กินข้าวปลาอาหาร เวลาเข้าไปตักถึงกระเพาะเรา เราเป็นผู้อึด เราเป็นผู้หิว เราเป็นผู้รู้ร้อนรู้หนาว เราเป็นผู้จะหาความจริงจัง ความจริงจังเลย วันนี้พระพุทธเจ้าก่อนจะนิพพานไป ตายที่นั่นเพราะว่าก็ต้องมีสัจจะไปโปรดสุภทัตด้วย

สุภทัตพาชกเป็นผู้หนึ่ง เป็นนักบวชนะ เป็นนักบวชแล้วมีความถือตัวถือตนสูงเพราะเป็นพราหมณ์ เป็นผู้รู้ไตรเวทย์มาก ไม่ยอมเข้าไปหาพระพุทธเจ้ามาตลอด เพราะถือว่าตัวเองมีความรู้มาก เพราะไตรเวทย์ใครก็ท่องได้ไง ถือว่าตัวเองมีอายุ ถือตัวเองว่าตัวเองศักดิ์ศรีมาก ไม่ยอมไปหาพระพุทธเจ้า จนถึงวันนี้ วันนี้วันวิสาขะ วันที่ว่าเดือนดับเพราะพระพุทธเจ้าจะนิพพาน ถ้าไม่ไปวันนี้ก็จะหมดโอกาสแล้ว ถึงได้ยอมลดทกฐิฐิตัวนี้ ยอมไปหาพระพุทธเจ้าไป

พระพุทธเจ้ากำลังเทศน์สอนอยู่ กำลังเทศน์สอนอยู่เพราะเป็นปัจฉิมโอวาทแล้ว ถึงกาลสุดท้ายแล้ว เข้าไปถามเลยว่า

“ศาสนาต่างๆ เขาบอกว่าเป็นพระอรหันต์อย่างนั้นๆ ศาสนาไหนดีกว่าศาสนาของตัวเองเป็นศาสนาที่ประเสริฐ แล้วศาสนาพุทธของพระพุทธเจ้าว่าอย่างไร?”

“อย่าถามไปเลยสุภทัต ให้เข้าไปโย ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผลหรอก”

อย่างนั้นแล้วไม่ต้องถามมาก ให้พระอรหันต์บวชเลย พระอรหันต์บวชภายในคิณนั้น คิณนี้พระอรหันต์บวชให้ แล้วก่อนพระพุทธเจ้าจะนิพพาน สุภทัตนี้เป็นสาวกที่พระพุทธเจ้าบวชให้แล้วเป็นพระอรหันต์องค์สุดท้ายไป

ดูความสามารถของพระพุทธเจ้าสิ ลมหายใจกำลังจะขาดอยู่ก็ยังสามารถเอาสุภัททะ
บริพาชกจนถึงพระอรหันต์ได้ แล้วเราละ มันก็น้อมมาที่เรา เราละ เราจะทำอะไรกัน เพราะเห็น
แบบอย่างแล้ว ก่อนที่ไม่มาก็มีความคิดใจ การใคร่ครวญ ความคิด ปัญญา มากก็หมุนออกไป

ความไม่ยอมรับ ความไม่ยอมรับก็ทำให้คิดมาก พอคิดมาก จิตมันมีพื้นฐานอยู่ มันคิด
ออกไป พอคิดออกไป มันเป็นกิเลสใหม่ ยิ่งมีความคิดมาก กิเลสมันก็ไสมาก ขณะที่เราจะทำ
ความสงบ เราอย่าไปน้อยเนื้อต่ำใจว่าเราจะเป็นคนโง่เขลาเบาปัญญา เราจะไม่มีความรู้...ต้องสงบ
ความคิดให้ได้

การสยบหรือสงบความคิด มันใช้ความคิดที่ยอดเยียมนะ ความคิดที่เหนือกว่า พระพุทธเจ้า
ใช้คำว่า “ปัญญาความรอบรู้ในกองสังขาร” กองสังขารคือความคิดของเรานี้แหละ ชั้น ๕ ใจ
สังขารคือความคิด ความปรุง ความแต่ง มันเป็นนามธรรม แล้วปัญญาที่รอบรู้ความคิดของเรา นี้
ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร อันนั้นถึงจะเป็นปัญญาที่เป็นประโยชน์

แต่ถ้าเป็นปัญญาปัจจุบันที่เราคิดอยู่นี้มันเป็นประโยชน์อยู่ครั้งเดียว มันไม่ใช่ประโยชน์แท้
สำหรับขณะปฏิบัตินี้ ครั้งเดียวหมายถึงว่าความรู้ทางโลก ความรู้ที่เราคิดอยู่มันสะสมมา มันเป็น
ปัญญาของคนก็ไม่เหมือนกัน ไอ้ใครคนนี่ไม่เท่ากัน บางคนเห็นอะไรผ่านตาจำได้หมดเลย รู้หมด
เลย บางคนอ่านซ้ำอ่านซากคิดไม่ออก

ปัญญาการศึกษามานั้นอย่างหนึ่ง

ปัญญาเดิมแท้ๆ ที่สะสมมาจากบุญญาบารมีนั้นก็อย่างหนึ่ง

แล้วมาปฏิบัตินี้ก็อีกอย่างหนึ่ง

การปฏิบัตินี้ต้องสยบ สยบหยุดมันก็เป็นความสงบ เป็นฐานของใจใจ ใจของคนที่จะ
ทำงาน ถ้าใจยังมีความคิดอันเดิมอยู่ การทำงานนั้นก็เป็นการแบบเดิมๆ คำว่า “เดิมๆ” ก็เหมือน
อย่างโลกๆ ใจ ความคิดทางโลกว่าโลกียะ จะประเสริฐขนาดไหนก็เป็นโลกียะ โลกียะคือความรู้
ปัญญาการสร้างวัตถุไว้ประดับโลก

การสร้างวัตถุไว้ประดับโลก คุณติ บางอย่างบางชนิดมีค่ามหาศาล แล้วเราทำกันไม่ได้นะ เราก็อันนั้นประเสริฐ อันนั้นเลิศมาก แต่ก็ปัญญาที่ประดับโลก ประเสริฐแค่ไหนคนๆ นั้นก็ต้องตายไป คนๆ นั้นก็ได้บุญกุศลในการก่อสร้าง ในการทำถาวรวัตถุในศาสนาเท่านั้น แต่ดวงจิตดวงนั้นก็ต้องดับหมุนเวียนกลับมาอีก เห็นไหม “ปัญญา” ปัญญาที่เป็นประโยชน์ของโลกมันก็ให้ผลเป็นบุญ

แต่ปัญญาที่สงบสยบความคิดเลย สยบให้มีความเป็นศูนย์ในความคิดของเรา อันนั้นมันถึงจะเป็นประโยชน์กับเราเอง ฟังสิ! ถ้าคิดออกไปเป็นโทษ ถ้าหยุดแล้วถึงจะเป็นประโยชน์ ประโยชน์ตรงไหน? ประโยชน์ตรงที่มันละมันวางความคิดเดิมได้ทั้งหมด

ความคิดเดิมพองางทั้งหมด เพราะความคิดมันไม่มี มันไม่ฟูง มันไม่มี มันก็ต้องสงบ ความสงบอันนี้ต่างหากที่เป็นสมาธิที่เราว่าความสงบของใจที่เราใฝ่หากันไง คุณติ สุภัททะเขามีความรู้ขนาดนั้น เขาก็ยังต้องทำใจให้สงบ แล้วก็ต้องพิจารณาภายในคืนนั้น คำว่า “ใจให้สงบ” เขาได้ศึกษามา เขาทำมาของเขาอยู่แล้ว มันมีพื้นฐานของสมาธิและมีพื้นฐานของปัญญา แต่ไม่รู้จักรการปรุงใจ

เครื่องประกอบของแกงซึ่งมาจากตลาดเต็มไปหมดเลย แต่ไม่สามารถว่าอย่างใดๆ ผสมกันออกมาเป็นแกงเผ็ด ใดๆ ผสมกันออกมาเป็นแกงส้ม เห็นแต่กองกันอยู่那儿แต่ทำไม่ได้ ทำไม่ได้ ความคิดก็เหมือนกัน ปัญญาเหมือนกัน ถ้ามันไม่ใช่มรรคในองค์ ๘ ของเรา มรรคอรียสัจจ “ความดำริ” ความดำริหักใจเข้ามาให้ถึงขั้วของใจ หักเข้ามาตรงนี้นะ หักเข้ามาจุดเริ่มต้นของความคิด มันเกิดที่กลางหัวอก เริ่มต้นของความคิดเรานี้กลางหัวอกเลยละ ความคิดมันออกจากฐานตรงนี้ไง

ภพคืออยู่ที่ศูนย์กลางของใจ ความคิดไม่ได้อยู่ที่สมอง สมองนี้เป็นแค่ประสาทการควบคุมของร่างกายเท่านั้น เราว่าสมองๆ ความคิดๆ นะ อันนั้นเป็นทางวิทยาศาสตร์โลกให้ว่าไป แต่จริงๆ แล้วมันอยู่ที่กลางหัวใจ กลางอก ฐานของภพ ฐานของเรา ถ้ามันสงบลงตรงนี้ไง มันสงบลงตรงนี้สงบลงตรงนี้มันก็เริ่มที่ว่าดึงงานกลับมาตรงนี้ไง

“ความคำริชอบ” เพราะภพที่อยู่อาศัยของใจของกิเลสมันอยู่ตรงนี้ เราจะชำระ เราต้องดึงทุกอย่างนะ ดึงปัญญา ดึงความวิริยะ ดึงความอดุสาหะ ดึงความกระแเสของจิตที่มันพุ่งออกที่ว่ามันนี่มๆ ที่ว่ามันเป็นพลังงาน ให้หันกลับมาชำระตัวมันเอง

มรรคอรียสังจอันนี้มันไม่มี ในที่สุกัททะไม่รู้ใจ สุกัททะถึงมาถามพระพุทธเจ้าใจ

พระพุทธเจ้าถึงบอก มรรคคือองค์ ๘ “ความคำริชอบ” ความคำริก็ความคิดเริ่มต้นชอบ ความคำริคือความเริ่มต้นจากความคิด ก่อนจะคิดมีความคำริก่อน คำริอันนั้นพุ่งเข้ามา นี่ปัญญา ความคำริชอบ

การงาน “งานชอบ” งานทางโลกเป็นงานทางโลก ตอนนีเราปล่อยวางหมด เรากำหนดจิตสงบให้เป็นงานภายใน นี่งานชอบคืองานทำให้สงบ งานชอบคืองานย้อนใจกลับมา งานชอบคืองานคู้ยเขี่ยหากิเลส งานชอบคือการไม่พุ่งชานออกไป เห็นใหม่ งานมันก็มีหลายระดับ งานทางโลก งานทางธรรม งานการทำใจให้สงบ งานคู้ยเขี่ยหาโทษห้าจำเลย งานในการวิปัสสนา งานในการชำระกิเลส งานในการต่อสู้ใจ สมุจเฉทปหานอย่างไร

อย่าว่าแต่พิจารณาจะ ว่าการต่อสู้กิเลส เอากิเลสมาวางตรงหน้า เอามิดไปสับหัวกิเลสนี้มันยังคิดเลยว่าจะกล้าสับ-ไม่กล้าสับ เพราะกิเลสมันเป็นเรา เอามิดมาจะพันอยู่แล้ว มันไม่กล้าฟันหรือก มันพันไม่ลง เราก็ออยากจะทำกิเลส ออยากจะทำต่อสู้กิเลส ออยากจะทำมันขาด...ก็มันเป็นเรา ความคิดนี้เป็นเรา สรรพสิ่งนี้เป็นเรา เพราะเราเอาเราเข้าไปบวก เพราะกิเลสมันพาคิด

ถึงสุดท้ายแล้ว กำลังจะได้จะเสียบอยู่ เรายังจะแพ้เลย เรายังจะแพ้ความคิดของเราที่มันใส ออกมานะ ทีนี้ว่าการขุดคู้ยมันต้องไม่ให้ประมาทในการกระทำทุกๆ อย่าง

ในการกระทำของเรา ในการทำความสงบนี้กับในการจะวิปัสสนานี้จะผลอไม่ได้ สติต้องพร้อมตลอด ต้องเตือนตัวเองตลอดเวลา ไม่ให้ผลอ ไม่ให้มีอะไรแทรกเข้ามา กระทำอยู่ ทำๆ อยู่ ปัญญากำลังหมุนอยู่ มันจะมีความคิดแวบเข้ามาใจ “อันนี้ไม่ใช่ ควรจะทำอย่างนั้น ควรทำอย่างนั้น”...นี่กิเลสในท่ามกลางของการประพฤติปฏิบัติ มันจะชักให้เราเสียงานใจ ชักให้เราเสียงานนะ นี่เราต้องดูตรงนี้ด้วย ตั้งสติให้ดีแล้วเข้ามา มันถึงจะได้ประโยชน์ขึ้นมาใจ ได้ประโยชน์ขึ้นมาจาก การกระทำของเรา ประโยชน์เนื้อๆ

พระพุทธเจ้าสอนเอาไว้แล้ว พระพุทธเจ้าหรือครูบาอาจารย์เป็นผู้บอก เป็นผู้สอน เนื้อๆ คือว่าผู้ที่จะได้ผลต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติ ต้องเป็นผู้ที่ใคร่ครวญ ต้องเป็นผู้ที่ซักเข้ามากลางหัวใจของตัว ไม่ใช่กิเลสไปขาดที่บนฟ้า ไม่ใช่กิเลสไปขาดใต้บาดาล ขาดบนภูเขา ขาดในป่า ขาดในกุฏิกุฎัง... ไม่ใช่ จะนั่งอยู่ที่ไหนกิเลสต้องขาดที่ใจทีเดียว ขาดที่ใจเพราะกิเลสมันอยู่ที่ใจ แต่อาศัยความนั้น ผลักเข้ามา น้อมเข้ามา

สิ่งแวดล้อมนะ ร้อนนักเราก็ทำไม่ได้ มันทำให้เราหงุดหงิด เย็นนักเราก็ทำไม่ได้ ต้องให้เราอบอุ่นพอสมควร สิ่งข้างนอกมีประโยชน์เท่านั้น แต่ประโยชน์เท่านั้น...ไม่ใช่ นะ พอกิเลส การกระทำของเรา มันไปเอาตรงนั้นเป็นเหตุ มันจะเอาตรงนั้นเป็นเหตุ มันจะพาให้เราเสียการเสียงานไป บางอย่างถ้ากัณฑ์ต้องตั้งสัจจะ ถ้าเรามีสัจจะ ตั้งเลยสัจจะว่าจะทำอย่างนั้น จะทำอย่างนั้น จะทำอย่างนั้น ตั้งขึ้นมา

ถ้าเรายังถามใจ เราถามใจเรา เราควรจะต้องตั้งสัจจะอย่างไรๆ เราควรทำ

ถ้ามีการถาม มีการโต้ตอบอยู่ นั่นนะ ปัญญาเกิด

จำไว้ ปัญญาจะเกิดต่อเมื่อมีการชุกคิด ปัญญาจะเกิดต่อเมื่อมีการสะกิดใจ ไม่ใช่คิดไปสักแต่ว่าทำไปวันๆฯฯฯ หนึ่งเท่านั้น สักแต่ว่าทำ ก็สักแต่ว่าผล ทำจริงก็ผลจริง การต่อสู้จริงก็จะได้ผลจริง ผลจริงๆ ผลที่เป็นนามธรรมแต่กลับประเสริฐ

ผลที่เป็นทางโลก ผลที่เป็นวัตถุ...ไม่มีทาง งานใดๆ ไม่มีทางสำเร็จ ในโลกนี้ไม่เคยมีใครทำงานเสร็จแล้วถึงปล่อยวางไว้ ไม่มีเลย จะต้องทำไว้แล้วถึงต้องมีคนมารับช่วงต่อไปๆ เท่านั้น แต่อันนี้งานที่ประเสริฐ คำว่า “ประเสริฐ” เสร็จ! งานใดๆ ที่ทำเสร็จไม่มียกเว้นหัวใจ “เสร็จ” เสร็จสิ้นเป็นขั้นเป็นตอนไปเลย แล้วพอเสร็จแล้ว “หมด” ก็อย่างอื่นที่จะทำอีกไม่มี

คูลี พังสิ พระอรหันต์เกือบทุกองค์จะปลั่งอุทานอย่างนั้นเลย งานพรหมจรรย์นี้อยู่จบแล้ว พรหมจรรย์นี้อยู่จบ จะไม่มีกิจใดๆ เลย ในศาสนาเรา สำเร็จตั้งแต่ ๗ ขวบ พระทัพพมัลลบุตร สำเร็จตั้งแต่ ๗ ขวบ ไม่มีงานใดทำ ขอพระพุทธเจ้าทำงานแทน ขอทำหน้าที่แทนสงฆ์หลายๆ อย่างเลย เห็นไหม ไม่มีต้องทำอะไรอีกแล้ว แล้วอยู่ไปจากอายุ ๗ ขวบ จนกว่าจะเฒ่า จนกว่าจะ

ชรา จนกว่าจะหมดอายุขัย ตรงนี้เป็นประโยชน์หมดเลย เพราะใจนั้นสะอาด คิดแต่เรื่องที่เป็นประโยชน์ แล้วก็สร้างเป็นกุศลให้คนอื่นต่อไป

ใจเราสกปรกหรือเราเป็นสกปรก เราจะไม่เป็นประโยชน์กับตัวเอง ๑ แล้วเราทำประโยชน์ให้คนอื่นก็ไม่ค่อยได้ผล ๑ แต่ถ้าใจเราสะอาดนะ เราจะทำ-ไม่ทำ คุณิ เนื่อนานุญของโลก เนื่อนานุญของโลกนะ ไม่ต้องทำมันก็เป็น คำว่าเนื่อนานี้มันจะให้ผลตลอด เราเอาอะไรไป หว่านมันจะเกิดทันทีเลยละ ถ้าเนื่อนานี้ไม่ดีละ เนื่อนานุญของโลกอยู่แล้ว ประโยชน์เกิด แค่นี้ก็เกิดอันหนึ่งแล้ว แล้วยังเป็นดวงตาของโลก

พระพุทธเจ้านิพพานวันนี้ พระอานนท์อุทาน “ดวงตาของโลกดับแล้ว”

เพราะอย่างดวงตาพวกเรามันเห็นแค่นี้ ตาเนื้อก็มองเห็นแค่นี้ จักรวาลเราเห็น เขาจะไป ปล่อยจรวดขึ้นไป ไปถึงดวงดาวดวงไหน เคยเห็นสวรรค์ไหม ไปเห็นมนุษย์ยังไม่เจอเลย แต่ดวงตาของโลก ๓ โลกธาตุ กามภพ รูปภพ อรูปภพ

“กามภพ” นี่ไง เทวดา เรา สัตว์เดรัจฉาน “รูปภพ” พรหม “อรูปภพ” แล้วยังขึ้นไปอีกเหนือขึ้นไปอีก ดวงตา-ไม่ดวงตา รู้แจ้งจบแล้วเห็นไปหมด รู้ว่าเป็นไปได้อย่างไร ไม่สงสัยต่างๆ ในจักรวาลนี้เลยใน ๓ โลกธาตุ ทำไมจะไม่เป็นดวงตาของโลก นั่นประโยชน์ที่เป็นไปได้ แล้วยังอยู่ที่ไหน

เราฟังข่าว สุภัททเทก็วันนี้ แต่เมื่อ ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว แล้วข่าวของเราละ ข่าวของเรา เราทำเอง จิตสงบ โอ้! ข่าวเกิดแล้ว นาย ก. ได้ภรรยา วันนี้จิตสงบ เห็นใหม่ ข่าวของเราเราต้องสร้างขึ้นเอง ฟังข่าวของคนอื่นแล้วไม่ขวนลุกขนพองหรือ แต่ข่าวของเราเกิดขณะขนพองสยองเกล้า ในความสุข ขนพองสยองเกล้าในความสุขนะ ในความปีติ เวลาจิตสงบมันจะมีความปีติ มีความอิ่มใจ ตัวพองตัวใหญ่ ขนพองสยองเกล้า จิตมันห้วนมันไหว ความสุขเกิดขึ้นจากภายใน ความสุขนี่เป็นความสุขที่ไม่ใช่เกิดขึ้นจากามิส สิ่งที่ปรุงแต่งขึ้นมา มันสุขจากฐานเดิม จิตสงบเข้าไป สงบเข้าไป

ถ้ามันมือออกฐู นั่นอุปจารสมาธิ จิตนี้พอสงบเข้าไปแล้วมันวนออกเป็นอุปจาระ วนออกไปอุปจารสมาธิ จะเห็นต่างๆ อันนั้นก็มีความสุขอีกอย่างหนึ่ง แต่ไม่สมควร มันจะทำให้แบบว่า

เป็นงานเน้นเข้าใจ พ่อแม่สั่งให้ลูกไปซื้อของที่ตลาด พ่อแม่ก็นั่งรออยู่ว่าลูกจะเอาของมาให้เมื่อไร ให้อะไรไปตลาดก็ไปเถลไถลเที่ยวไป มันได้ประโยชน์อะไรละ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตส่งออกก็เป็น อย่างนั้นนะ ไปตลาด ไปชมร้านค้า ไปไม่กลับ พอกลับมาแม่ตี จิตมันกลับมามันก็ไปเที่ยวมาแล้ว มันใช้พลังงานไปแล้ว มันก็เพลียมันก็อ่อน เหมือนกัน อุปจารสมาธิมีผลแค่นี้

แต่ถ้าไปพูดในวงปฏิบัติ เขาจะว่า วงที่ว่าเขาเริ่มภาวนากันนะ โอ๊ย! ตื่นเต้น ดีใจ...มันเป็น ความเกิดที่ให้เกิด เพราะว่าพวกเรายังมีกิเลส ยางเหนียวในใจยังมีอยู่ มันอยากจะรู้อยากจะเห็นสิ่ง ต่างๆ ทั้งนั้นละ พอไปเจอสภาพแบบนั้นแล้วมันคิดใจ เห็นใหม่ มันเป็นประโยชน์หรือมันเป็น โทษ? มันเป็นประโยชน์สำหรับแค่เป็นเกจวัดจิตใจ ว่าจิตของเรามันเคยมีวาสนาบารมี มันทำแล้ว มันได้ผล นั่นนะ มีแค่นั้นจริงๆ

แบบเห็นผีเห็นนางนี้ เราก็ก็น่า อ้อ! เพราะจิตเราเสมอเขาถึงได้เห็นเขา หรือจิตเขาเสมอ เรา มาให้เราเห็นเท่านั้นเอง มันเป็นการเห็นว่าจิตนี้มันเคลื่อนขึ้นจากภูมิของจิตปกติ แต่ออกไป แล้วถ้าเรามีสติ เราควบคุม เราทำเป็น มันจะได้ประโยชน์ทั้งหมด แต่ถ้าเราทำไม่เป็น เราปล่อย ออกไป กลับมาก็กลับ โคนตีอีกด้วย ไปเที่ยวตลาดมาไม่ได้ของกลับมาอย่างที่พ่อแม่สั่งไป

นี่เราตั้งจิต หัวใจของเราเป็นพ่อแม่ ฐานของจิตนี้เป็นพ่อแม่ เพราะฐานของจิตนี้มีกิเลสอยู่ เราต้องการชำระสะสางตัวกิเลสที่อยู่กลางหัวใจ ฐานตรงนี้มีมันเรียกร้องให้เราช่วยเหลือตัวเราเอง ใจ ทำอย่างไรเราจะมีความสุข ทำอย่างไรเราจะปลดปล่อยไขความข้องใจ

กิเลส คือความคับแค้น ความข้อง ความบีบรัดกลางหัวใจ เราได้ปลด ได้ชำระความคับ แค้น ความบีบรัดในหัวใจออก หัวใจโล่งโล่ง ว่างไปหมด เป็นอิสระเสรีครอบ ๓ โลกธาตุ เห็น ใหม่ ใจตรงนี้ถึงเป็นพ่อแม่ใจ พ่อแม่ถึงต้องการให้ลูกมาช่วยใจ ทีนี้อุปจารสมาธิออกไปแล้วมัน ไปเพลินอยู่ มันไม่กลับมาช่วยพ่อแม่ กลับมาก็ต้องโดนทำโทษ

เพราะสมาธินี้มันเป็นอาการของใจ มันเป็นส่วนหนึ่งของใจ มันเป็นส่วนหนึ่งของมรรคใน องค์ ๘ มันถึงได้ว่าไม่ใช่งานทั้งหมด การทำสมาธิเพื่อให้จิตสงบ พอจิตสงบแล้วต้องเอาจิตนั้น คู้ยเคี่ยหาเหตุผลในจิต ในกาย ในเวทนา ในธรรมนั้นขึ้นมาเป็นจำเลยในการทดสอบ ในการขุดคู้ย ใจ

เพราะกิเลสที่ควบคุมหัวใจ บีบรัดหัวใจอยู่มันก็ใช้อาศัยสิ่งที่ว่านี่บีบรัดเข้าไปที่ใจ ร่างกาย ไม่สมความพอใจมันก็บีบรัด ร่างกายไม่สมความปรารถนามันก็บีบรัด ธรรม ความไม่พอใจ ความ เฉา ความไม่พอใจมันก็บีบรัด เวทนา ความสุข-ความทุกข์ในใจ โสมนัส-โทมนัสมันก็บีบรัด มัน บีบรัดไปทั้งหมด

สิ่งนี้มันเป็นตัวสะท้อนกลับ เราตีเทนนิส อัดเทนนิสเราตีเข้าไปที่กำแพงจะด้งกลับมา เราจะค้นหาจิต จิตเราสงบแล้วเราจะค้นหากิเลส มันไม่เจอใจ เราก็ค้นลงมาที่กาย ที่เวทนา ที่จิต ที่ ธรรม เพราะจิตนี้มันไปผูกติดตรงนั้น เราเอาจิต ตัวกระแสดิจิตที่ว่าจิตสมาธิเข้าไปที่เวทนา ตีเข้าไป ที่ที่ธรรม ตีเข้าไปที่กาย แล้วขุดคู้ตรงนั้น มันจะสะท้อนกลับมา สะท้อนกิเลสมันอยู่ที่นั่น นี่คือการชำระกิเลส

กายใจ “กาย” เราว่ากายของเรานี้แหละ กายของเราเป็นประโยชน์อะไร เป็นประโยชน์ เป็นเหมือนถ้าให้จิตนี้อาศัยเท่านั้นเอง แล้วก็ทำประโยชน์โลกไป แต่ถ้าเราขุดคู้ เราดูเข้าไปที่กาย ลี กายนี้เป็นเราไหม?...เป็น ก็เราทั้งคนทำไม่ไม่เป็น จิตมันมัดเต็มที่แล้ว ถึงว่าตีเทนนิสเข้าไปใน ขุดลงไปทีนั้น “มันเป็นเราจริงหรือ” ถ้าเป็นสัญญา เป็นความคิด เป็นตำราที่เราเรียนมา ก็ว่าไม่ จริง ประเพณีก็บอกคนเกิดมาต้องตาย แต่เวลาตายนี้เห็นเด่นกันทุกคน

นี่ก็เหมือนกัน “กายไม่ใช่เรา กายไม่ใช่เรา”...ทำไมยึดขนาดนั้นนะ ไอ้คำพูดนี้เพราะเรา เป็นชาวพุทธใจ นี่แหละการจดจำมา...ไม่ผิดหรอก เป็นคุณ เป็นคุณในการศึกษาเล่าเรียน แต่เป็น โทษในการปฏิบัติ อย่างเช่น งานทางโลก สิทธิทางปัญญาของใครคนนั้นก็ต้องใช้ประโยชน์ไป เราไปลักของเขามาใช้ เป็นโทษ-ไม่เป็นโทษ?

ไอ้นี้ก็สิทธิทางปัญญาของครูบาอาจารย์หรือของผู้ที่ปฏิบัติองค์นั้นที่พูด ว่ากายนี้เป็นอย่าง นั้นๆ เราฟังมา แต่สิทธิในการใช้เรายังไม่เกิด สิทธิในการใช้ของเรา ถ้าเราจึ้งไปที่กายนั้น เห็น กายแตกต่อหน้า ปัจจุบันธรรม กายนี้จะแตกออก จะแปรสภาพออกให้เห็น จิตนี้สลดสังเวชจะ ปล่อยเข้ามา นั่นคือผลงานของผู้ที่ปฏิบัตินั้น

ผลงานของดวงใจทุกดวงที่เริ่มการขุดคู้ขึ้น อันนั้นถึงเป็นประโยชน์ของเรา อันนั้นเป็น ปัญญาแท้ของเรา เป็นปัญญาที่เกิดจากการใคร่ครวญการขุดคู้ของนักปฏิบัติอย่างเช่นเราเท่านั้น นักปฏิบัติอย่างเช่นเราเป็นผู้อาชาไนยใจ อุด อิม หิว กระจาย ปวด ทุกข์ ร้อน ทน นี้อาชาไนย

อาชาไนยต่อเมื่ออยู่ท่ามกลางของไฟ ไฟคือความร้อน ไฟคือตะบะ ร้อน-ไม่ร้อนดูชาติ อาชาไนยแม้
อยู่ท่ามกลางของไฟก็ไม่หวั่นไหว ท่ามกลางของไฟเลยนะ ไฟในระคะ ไฟในตัณหา ไฟในความ
ไม่พอใจ...ไฟทั้งนั้น

แต่เราใช้ไฟตามกระแสไปตลอด เราไม่เคยทวนกระแส เราเป็นปลาตาย ว่ายตามน้ำไป
เรื่อย ฟังธรรมะมาก็คุย เป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนั้น...รู้ “ปลาตาย”

แต่ที่นี่ “ปลาเป็น” ทวนกระแสเข้าไป พุงเข้าไป อยู่ที่กายนั้นละ อัดเข้าไป อัดเข้าไป อัดจริงๆ

ถ้าไม่เห็น เราพิจารณาไปเรื่อย จนถ้าไม่เห็นก็พิจารณาเวทนา พิจารณา “เวทนาเป็น
อย่างไร? คุณั่งคุณะครไม่เห็นเป็นอย่างนี้ ทำไมมานั่งนี้มันเจ็บปวดนัก” เราปล่อยอากาศออกไป
อากาศมันโล่งไปหมดเลย เราลองปิดสิ มันจะอับ มันจะขึ้น...จิตใจมันปล่อยออกไปหมด มัน
ปล่อยตามสบาย มันไม่เห็นเวทนาเลย เวทนาจึงไม่เกิดตัว พอเราบังคับด้วยกิริยาการนั่ง กิริยาเดียวนี้
กิริยาที่เราพบเพียงอยู่นี้ เห็นไหม เราปิดหมด เวทนามันจะเกิดทันทีเลย เวทนาเกิดเพราะอะไร?

เพราะหัวใจมันโดนปิด เพราะหัวใจมันคืน เพราะหัวใจไปรับรู้มัน ใจเท่านั้น ใจเท่านั้น
ความรู้สึกของเราเท่านั้นที่ไปรับรู้ ถ้าปัญญามันใคร่ครวญ มันตามทัน มันจะปล่อย พอปล่อยนั้น
ถ้าปล่อยแบบปกตินะ มันก็จะหาย ถ้าปล่อยแบบว่าปัญญาเราน้อยหรือว่าความใคร่ครวญพลังงาน
เราน้อย มันจะซา แค่นี้ก็เห็นแล้วว่ามันหลอก

มันคือใคร? มันคือกิเลสไง

ความเคยใจ ใจนี้มันคิดว่าเป็นอย่างนั้น มันหลอก ใจมันหลอก

เราใคร่ครวญไปสิ เราดูของเราไป เราทำของเราไป

“เวทนา” พิจารณาเวทนา การพิจารณาใจ พิจารณาเท่าไรมันก็ช่วยเหลือหัวใจเราเท่านั้น
ช่วยเหลือความคิดที่ว่าเมื่อไหร่ มันลงไปเอาเขาต่างหาก มันคือใจเรานะ ว่ามัน ว่าเขา ว่าเรานี้เป็น
คำพูดระหว่างกิเลสกับธรรมเท่านั้น เป็นการโต้ตอบกันระหว่างความคิดกับความคิดเท่านั้น ว่ามัน
หรือใครนี้จะพูดออกไปข้างนอกไม่ได้ มันจรมา ความคิดนี้จรมา ความคิดนี้เกิดขึ้นจากเราอัด

เอาไว้ พอเราขยายออก เราขยับร่างกาย เราขยับขา มันหายแล้ว เราก็ไม่มีโอกาสได้พิจารณาแล้ว นั่นถึงว่าให้เห็นความโง่ของใจเราไง

“สวด” เวลาสวด ปัญญาพระพุทธเจ้า ปัญญาครูบาอาจารย์เวลาพูดมานั้นนะ ทุกคนรู้หมด แต่ถ้ามันเป็นปัญญาของเรา ปัญญาของเรามันถึงตัดขาดของเรา ตัดขาด นี้ความโง่-ความฉลาดจะ เกิดตรงนั้น ฉลาดมันต้องอดตา หิ อดตโน นาโถ นี่เท่าทันหมดนะ เท่าทันความเคลื่อนไหวไปของการหลอก

เราอยู่ในท่ามกลางของหลอกใจ “สมมุติ” อยู่ในกลางของสมมุติ แล้วความเคยชินมันแปรสภาพตลอด แปรสภาพตลอด เกิดขึ้นมาทางข้างหน้าคือต้องตายเด็ดขาด ข้างหน้าตายเด็ดขาดอยู่ แล้วมันแก่ มันเฒ่า มันชราภาพไป ตอนนี้นมันนอนใจ มันคิดไม่ถึง มันไม่รู้ มันคิดไม่ถึง ทุกคนเลยเวลายังมาก เวลายังมี นอนใจนะ นอนใจก็นอนจม

ถ้าเราขึ้นมาเป็นตัวของตัวเอง เราเป็นนักรบ รบกับความรู้สึกภายในหัวใจ ความสุขแท้นะ ความสุขแท้ สุขมาตลอด การภาวนาไปจะมีความสุขเป็นอาหารการกินไปตลอด มันจะหนุนไปเรื่อยนะ จิตเป็นสมาธิจะมีความสุข ไม่อย่างนั้นนักปฏิบัติอยู่ไม่รอดนะ นักปฏิบัติเราจะมีความสุขคอยเจ้องานไปเรื่อย เจ้องานไปเรื่อย ให้มีความสุขไปเรื่อย สุขในเป็นสมาธิ สุขในการพิจารณาแยกแยะเป็นครั้งคราว มันแยกออก แยกออกนี่จะมีความสุขมาก แล้วจะจำความสุขอันนี้เป็นอาหารของใจ หล่อเลี้ยงใจไปเรื่อยๆ

เวลาทางโลกเขายังมีเครื่องหล่อเลี้ยง เครื่องพักอาศัยกันไป ปฏิบัติธรรมนี้ว่าไม่มี...มี มีให้ใจมันพักเฉยๆ แต่เราต้องเข้มแข็งตลอด แต่ถ้าคนมันได้เข้าไปลิ้มรสไฉ รสของสมาธิธรรม รสของการใคร่ครวญพิจารณาแล้วปล่อยวาง ปล่อยวางๆ ปล่อยวางจุดหนึ่งๆ นะ ปล่อยวางธรรมดๆ นี้ ปล่อยวาง เช่นเราพิจารณารูป รส กลิ่น เสียงภายนอก มันก็ปล่อยวางรูป รส กลิ่น เสียงภายนอกเข้ามา ปล่อยวางจากรูป รส กลิ่น เสียงภายนอกเพราะใจนี้มันคิดไปหมด คิดไปทั่วโลกธาตุเลย

พอมันพิจารณาสรรพสิ่งนี้ไม่ใช่เรื่องของเรา สิ่งที่เกิดขึ้นในโลกนี้เป็นหน้าที่ของเขา มันก็สรุปลงติ “โลกนี้มีเพราะมีเรา เราดับโลกนี้ก็ไม่มี” เห็นไหม อัคมันเข้าไปสิ ปัญญาที่มันจะทำให้มันไปคิด ไม่อย่างนั้นอัคไม่อยู่นะ

“โลกนี้มีเพราะมีเรา” เพราะเราตายหรือเราอยู่ โลกเขาก็อยู่ของเขาอย่างนั้นนะ โลกนี้เขาจะหมุนของเขาไปอย่างนั้น โลกนี้มันเป็นธรรมชาติของมันอยู่อย่างนั้น เราต่างหากไปพอใจหรือไม่พอใจเขา เราต่างหากจะไปยึดให้มันช้าหรือมันเร็ว จากความคิดของเราเท่านั้น

“เราต่างหาก” ให้เห็นโทษเราเลย

ตัวโทษคือตัวเรา เราจะปล่อยเข้ามา ปล่อยเข้ามา ปล่อยเข้ามาจนมันปล่อยได้เด็ดขาด ถึงจุดหนึ่งปล่อยได้เด็ดขาด พอปล่อยได้เด็ดขาดแล้วทีนี้จะกำหนดให้จิตเป็นสมาธิเมื่อไรก็ได้ จะทำใจให้อยู่ในความสงบได้ง่ายขึ้นมากเลย ไม่เหมือนกับว่าปล่อยตามสภาพความเป็นจริงของใจ ธรรมดาที่ถึงเวลาภาวนาแล้วค่อยมาควบคุมกัน แต่ถ้ามันตัดรูป รส กลิ่น เสียงภายนอก มันจะมีเฉพาะอารมณ์กระทบระหว่างหูกับเสียง ตากับรูป แล้วจิตรับรู้ มันจะย่นระยะเข้ามาระหว่างแค่อายตนะกระทบปัจจุบันนี้เท่านั้น อย่างอื่นที่เป็นอดีต-อนาคตที่คิดออกไปไกล การคิดถึงรูป รส กลิ่น เสียงภายนอก คิดขึ้นไปเพราะว่ามันเป็นอดีต-อนาคตที่เราจดจำมา

แต่ถ้าเป็นกัลยาณปुरुชนแล้วมันจะไม่คิดถึงตรงนั้นถ้าเราสติพร้อม ยกเว้นแต่เราปล่อยให้มันคิดเป็นการเป็นงาน เราปล่อยได้ แต่ถ้าเราคิดว่าควบคุมใจ เราคิดปั๊บจะตัดเลย ตัดให้มาเหลืออารมณ์กระทบนี้เท่านั้น อารมณ์กระทบนี้ กระทบที่ว่าเสียงกระทบหูนี้ความรู้สึกเกิดขึ้น ความรู้เข้าใจในเสียงนั้นเกิดขึ้นในเนื้อหาสาระ นี่เป็นวิญญูณที่เกิดขึ้นจากปัจจุบัน จิตนี้มันจะปล่อยเข้ามา ปล่อยเข้ามาจนเป็นแบบนี้ พอเป็นแบบนี้เข้า มันก็ค่อยเข้ามาข้างในสิ มันถึงค่อยเข้ามาข้างในได้ไง ค่อยเข้ามาข้างในก็ในกาย ในกายจากผิวหนังเราเข้าไป เนื้อหา เนื้อ ความเห็นจากการคาดเดาต่างกันนะ ความเห็นจากการคาดเดาว่ามันต้องแปรสภาพ ใอันนั้นเราคาดเดา

แต่พอจิตมันสงบ มันไม่มีกาลเวลา พอไม่มีกาล ไม่มีเวลา พอมันเห็นตามสภาพนั้น ปัญญา มันสั่งได้ สั่งให้แปรสภาพ สั่งให้ใหม่ สั่งให้เนา มันจะเห็นทันทีในปัจจุบันนั้น มันจะสลดสังเวชมาก แล้วมันจะปล่อยได้จริงๆ ไม่ใช่ปัญญาคาด ปัญญาคาดกับปัญญาจริงจะต่างกันมาก ปัญญาคาด ความคาดความหมายของปัญญาจะต่างกันมากเลย แต่ถ้าเป็นความเป็นจริงแล้วมันเป็นอีกอย่างหนึ่ง

นั่นนะ มันเกิดขึ้นจากใคร ถ้าพระพุทธเจ้าไม่เกิด แล้วไม่ตรัสรู้ ไม่มีทางหрок ไม่มีทางยกเว้นแต่พระปัจเจกพุทธเจ้า ถ้าจะตรัสรู้เองก็พระปัจเจกพุทธเจ้าเท่านั้น มันเป็นของลึกมาก

ลึกลับมาก ลึกจนใครก็หยั่งคาดไม่ได้ แล้วเราก็ไม่เห็นคุณค่าของมันด้วย เราไม่เห็นคุณค่า เราเห็นว่าการสะสม การสั่งสมขึ้นมาของเราเป็นคุณค่าไง ไม่มีใครคิดเลยว่าการชำระสะสาง การยิงชำระล้างมันจะเป็นคุณค่า

แต่เวลาเราทำนะ เราจะเอาแต่ตัวเลขน้อยๆ ไร แล้วจะให้คุณค่ามากๆ อย่างถือศีล ศีล ๒๒๗ ศีล ๑๐ ศีล ๘ เอาตัวไหน? เอาตัวน้อย ใหนักก็เหมือนกัน เวลาคุณค่า เราเข้าใจผิดเอง เราเข้าใจผิดจริงๆ นะ

ความทุกข์ความร้อนภายนอกมันเป็นไปได้ทุกคน เวลาเราเกิดมา เราเกิดมา ตามหลักธรรมที่เราเป็นญาติธรรมไง เราเป็นญาติกันโดยธรรม คำว่า “ญาติกันโดยธรรม” หมายถึงว่าเราเกิดมามีสิทธิเสมอกันเพราะเราต้องมีปากและท้อง ต้องทุกข์ยากเหมือนกันด้วยการใช้ปัจจัย ๔ เสมอกันทุกคนเลย นี่ญาติธรรมไง ความเสมอกันมันเกิดจากตรงนี้ไง ทุกคนมี ๑ ปากและ ๑ ท้อง ต้องดิ้นรนเท่ากัน เสมอกันมาก ว่าญาติธรรมไง ที่นี้คนเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนานี้ถือว่าเป็นญาติธรรม ธรรมชาติ ธรรมพระพุทธรเจ้าสอนมาให้เป็นญาติกันทั้งหมดเลย

ทีนี้สิ่งที่ออกไปจากตรงนี้ ออกไปจากตรงนี้มันเป็นที่เราแล้ว มันเป็นที่เรา ญาติกันโดยธรรมไง โอกาสที่จะเข้ามาตรงนี้ไง โอกาสที่จะเข้ามาปฏิบัติไง “โอกาส” โอกาสนี้ก็สำคัญมากแล้ว ถ้าไม่มีคนให้ออกาสเรา คนให้ออกาสเรา เราจะนึกถึงคนๆ นั้นมากเลย ใครให้ออกาสเราได้เกิด ใครให้ออกาสเราได้ทำงาน ใครให้ออกาสเราได้แสดงฝีมือ แล้วกิเลสมันปิดโอกาสเราทั้งหมดเลย แล้วบัดนี้กิเลสมันให้ออกาสเราไง กิเลสมันให้ออกาสนะ คือว่ามันยอมเชื่อ ยอมปล่อยให้ออกมา ความเชื่อกับความไม่เชื่อ นั้นนะ กิเลสซัดๆ เลย

แล้วความเชื่อนี้ปล่อยให้ออกมา ขณะปฏิบัติอยู่แล้วเรายังไม่เชื่ออีกหรือว่าผลมันไม่มี... ผลมีเค็ดขาด จนปัจจุบันนี้หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ที่ล่วงไปแล้ว กระจุกเป็นพระธาตุหมดเลย ถ้าเราปักใจเชื่อนะ ๑. ว่าผลมี ความเพียรเรามั่นคง เราจงใจทำจริง พระพุทธรเจ้าบอกเลย ในคำราอย่างสูง ๗ ปี ทำตลอดนะ อย่างสูง ๗ ปี อย่างกลาง ๗ เดือน อย่างเร็ว ๗ วันเท่านั้น เราต้องสำเร็จ คำราทางไว้ซัดๆ ถ้าคำราไม่จริง คำราไม่จริง เราปฏิบัติแล้วไม่ได้แล้วเราจะไปเชื่อใคร...ไม่ใช่ คำรามีจริงอยู่แต่มันขาดเพราะเรา ใจเราไม่จริง “ใจเราไม่จริง” เพราะผลมันมีให้เราเห็น ผลก็มี

มรรคก็มี ผลก็มี มีหมด อย่างเช่นเราทุกข์ก็มี สุขก็มี ถ้าทุกข์ยังมีอยู่ ทุกข์ต้องแก้ได้ ของที่มีต้องคู่กับไม่มี

ความลึกลับสงสัยเป็นนิวัตรธรรม ความเป็นนิวัตรธรรมทำให้หัวใจนี้ไม่ปักลง พอไม่ปักลง ผลไม่เกิด เราเข้าใจว่าเราทำ เราเข้าใจว่าทำ เราทำสักแต่ว่า สักแต่ว่าหมายถึงว่าภายใน ความคิดจิตใต้สำนึกมันกันไว้ ถ้าจิตใต้สำนึกนี้ปล่อยโล่ง ๑. จิตใต้สำนึกปล่อยโล่ง ความเชื่อปักลงไป มรรคผลมีจริง ทุกอย่างมีจริงหมด ปักลงไปเลย

กิเลสนี้ร้ายมากนะ แม้แต่ความกังวลนิดเดียว คุณิ เรายังแสงเลเซอร์ ถ้าเราตั้งองค์พินิตเดียว ไปไกลขนาดไหน แล้วหัวใจ มันเร็วกว่านั้นนะ ถ้าความไม่เชื่อนั้นะ มันบิดนิดเดียวนะ มีความแคลงใจหน่อยเดียวเท่านั้นนะ ความคิดต่างไปเลย ความแคลงใจเกิดขึ้นนิดเดียว เป้าหมายต่างไปมหาศาลเลย แล้วถ้ากังวลตัวนี้ นี่ปักใจเชื่อในศาสนาทั้งเหตุและผล เหตุคือการปฏิบัตินี้ เหตุคือการนั่ง เหตุคือการพยายามต้องจงใจ นี่คือการสร้างเหตุ สร้างเหตุในการปฏิบัติแต่ไม่หวังผล

ถ้าหวังผล ขณะหวังผล ความคิดที่อยากได้ผลอันนั้นก็เป็สมุทัยตัวหนึ่ง อยากในการปฏิบัติมันไม่เป็นสมุทัยหรือ? มันเป็สมุทัย อยากนี่เป็สมุทัย แต่สมุทัย อยากกินข้าวกับอยากกินพวกอบายมุข เทียวกินเหล้ากินยา อยากเหมือนกันไหม แต่อยากกินข้าวก็คืออยาก อยากเหล้าก็อยาก แต่อยากไปกินข้าวมันเป็นความจำเป็นของร่างกาย อยากกินเหล้ากินยามันเป็ความอยากที่ว่าไม่กินมันก็ไม่เป็ไร อยากในเหตุมันก็เหมือนกับอยากกินข้าว ฉะนั้น เขาถึงจัดว่าอยากอันนี้เป็มรรค มรรคใจ

ความอยากในความเพียร ความเพียรชอบ ความดำริชอบ เป็ความอยากทั้งนั้น เพียรชอบใจ ความวิริยะชอบอุตสาหะเป็ความอยากไหม? ต้องเกิดจากความอยาก อยากอันนี้เป็มรรค แต่ถ้าเราไปอยากในผลนั้นเป็อยากที่ ๒ ที่มาซ้อนในสมุทัยใจ ถึงว่าให้อยากในเหตุนี้

อยากในเหตุแต่ไม่อยากในผล แล้วผลจะเกิด

ถ้าอยากในเหตุ พอ นั่งๆ แล้วอยากในผลด้วย เป็การคาดเดา มันจะเกิดความสุขบ้าง พอสมควร เพราะการคาดเดาใหม่ๆ ความไม่เคยชินมันจะเห็นเป็อุปาทานว่าเป็จริงไป พอเป็จริงไปมันจะเป็อุปาทาน สมานธิที่เกิดขึ้นนี้จะเป็สมานธิที่วิการ สมานธิวิการนี้มันไม่เป็

สัมมาสมาธิ ไม่เป็นสัมมาสมาธิมันจะมาประกอบให้เป็นงานที่ถูกต้องยาก งานที่ถูกต้องมันเป็นมรรคในการฆ่ากิเลสไป เช่น เรากำหนดจิตเข้าไป กำหนดการกวดการถ่วง สมาธินี้จะเกิด เกิดเพราะอะไร เพราะมันมีเชื้อ ใจนี้มันเป็นความว่างอยู่แล้ว ใจนี้เป็นความว่าง เป็นบางโอกาสนะ

อย่างเช่นว่าสติ ทุกคนมีสติหมด ถ้าคนขาดสติ คนนั้นเป็นคนบ้า ปกติของมนุษย์นี้มีสติพร้อม แต่เป็นสติของปุถุชนนะ เป็นสติของเรา เป็นสติของการดำรงชีวิตนี้เท่านั้น แต่ในการสร้างการภาวนาต้องสมาธิ ปัญญา สติ...สติ-ปัญญา มหาสติ-มหาปัญญา แล้วก็สติอัตโนมัติ สติมันจะพร้อมมากขึ้นไปเรื่อยๆ

อันนี้ก็เหมือนกัน ความว่างของใจมันมีอยู่ ฉะนั้น พอเรากำหนดอะไรก็ได้แต่ที่เขาเพ่งกันอยู่ มันก็จะเกิดได้ แต่มันมีตัวการกวดถ่วงไป ถ้าเรากำหนด เราทำอานาปานสติ เรากำหนดลม เรากำหนดกรรมฐาน ๔๐ ห้องอย่างใดอย่างหนึ่ง มรณสติ เทวตานุสติ พุทโธ พุทโธ พุทธานุสติ ธรรมานุสติ เรากำหนดสิ่งนี้เป็นอาหารของใจให้ตัด ให้ตัดใจให้สงบไป

ความคิดนี้มันคิดสืบต่อเนื่องออกไป พออันนี้เข้ามาตัดๆๆ พอตัดอันนั้น เพราะว่าเราไม่กวดถ่วง พอตัดๆ เรื่อย ตัดให้มันเป็นว่างๆๆ ไปเรื่อยๆ เพราะเวลามันจะออกมาถึงก็ให้กินพุทโธ พุทโธ กินอาหารที่เราป้อนเท่านั้น

กรรมฐานนี้เป็นอาหารที่เราป้อนให้ใจกิน กินตลอดๆ มันจะตัดไปๆ ตัดจนมันเป็นความว่างโดยอัตโนมัติ ความว่างในตัวมันเอง สัมมาสมาธิเป็นสมาธิที่บริสุทธิ์ เป็นสมาธิที่ควรแก่การทำงาน พอเป็นสมาธิที่ควรแก่การทำงานนี้เราจะควบคุมง่าย เราจะใช้สอยได้ ใช้สอยทำงานได้ง่ายขึ้น แต่ถ้าเป็นสมาธิที่วิการอย่างนั้นนะ มันมีความกวดถ่วงมา มันไม่เที่ยง มันเบี่ยง มันบิด เวลามันออกไป มันออกไปทางอื่น แล้วจะชักเข้ามาเป็นการทำงานอย่างนี้ไม่เข้า

ทีนี้เราตั้งใจของเราอย่างนี้ เราทำอย่างนี้ ตั้งใจอย่างนี้ ตั้งใจให้เป็นปกติอย่างที่ว่านี้ เราอย่าไปหวัง อย่างนั้นจะเป็นประโยชน์ อย่างนี้จะเป็นประโยชน์ เขามาเล่าไป คนมาถึงชักนำไปแล้วเราก็ตายไปเรื่อย ต้นไม้ย้ายที่ปลูกไปเรื่อย เกิดประโยชน์กับเราก็ไม่เกิด การปฏิบัติก็ไม่เจริญรุ่งเรืองไปข้างหน้า เจริญรุ่งเรืองกลางหัวใจนะ ปฏิบัติไป ปฏิบัติไปเราได้ประโยชน์ของเราเอง เราจะรู้ประโยชน์ของเราเอง

เวลาหวัง หวังมรรค ผล นิพพาน แต่มันต้องหวังเพราะศาสนาพุทธเป้าหมายคือนิพพาน
 อย่างเดียว เกิดมาแล้วมันต้องสิ้น แต่เวลาการงานก็ทำไป ถึงจุดหนึ่ง ถ้าเราอาสาพร้อม แล้วเราทำ
 ของเราไปเรื่อยๆ ทำของเราไปเรื่อยๆ ถ้าเวลากิเลสมันขาด เพราะมันชั่วว่ะชนะเดียว มันชั่วชั่ว
 กระดิกหูใจ ถ้าเราตัด ชั่วกาลเวลานิดเดียว แต่เวลาเราสร้างเหตุขึ้นมายาก

เหตุคือว่า อย่างเช่นเราสร้างบ้าน กระเบื้องแผ่นสุดท้าย กระเบื้องแผ่นสุดท้ายที่มุงหลังคา
 อันนั้นคือเสร็จ ถ้ากระเบื้องสุดท้ายมุงแผ่นนั้น บ้านนั้นก็เสร็จ แต่เวลาเราขณอิฐ ขนทรายเข้ามา
 ยากขนาดไหน ขนอิฐ ขนทราย ขนของเข้ามาสร้างบ้าน กว่าเราจะเทขึ้นมาได้ แต่กระเบื้องแผ่น
 สุดท้ายก็แป๊บเดียว เห็นไหม สร้างเหตุตั้งแต่ตอนนี้ ตั้งแต่สมาธิ ตั้งแต่การใคร่ครวญเข้าไปเรื่อย แต่
 ถ้าถึงจุดมันเป็นไป กระเบื้องแผ่นสุดท้าย พอกระเบื้องแผ่นสุดท้ายมันรู้เอง

ธรรมะนี้เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทให้เลย เป็นขั้นตอนของใจ ประสิทธิ์ประสาทให้ มันขาด
 ลงที่ใจ มันหลุดออกไปที่ใจ ใจนี้ได้ตัดการบีบรัด ตัดไอ้ที่ความกังวลออกไปแล้วขั้นหนึ่ง มันมีถึง
 ๔ ขั้นนะ ๔ ขั้นกว่าจะชำระสะสางกันได้สะอาด

ถ้าเราชำระ ชำระได้ขั้นเดียวนี้ก็พอใจแล้ว อย่างน้อยขั้นเดียวพอใจเลย เพราะอะไร เพราะ
 ไม่ตกต่ำ จิตดวงนี้มีเจ้าของ ฟังคูติ “จิตดวงนี้มีเจ้าของ” เพราะพระโศคานันท์เกิดอีก ๗ ชาตಿಯ่าง
 มากนะ อย่างน้อย ๗ ชาตีย หรืออย่างถ้าคิดก็ดับในชาตินั้นเลย

จิตดวงนี้มีเจ้าของ จิตดวงนี้จะไม่เคลื่อนไปตามกระแส คือว่าเหมือนกับเราเอาสวะโยนลง
 น้ำแล้วไหลไปตามน้ำ ถ้าปุณฺณ จิตอย่างพวกเราเหมือนกับเขาเอาสวะไปทิ้งไว้ที่แม่น้ำ แล้วแต่
 กระแสน้ำจะซัดไป เรากาวนา เราเป็นชาวพุทธ เราทำจนจิตเรานี้มีเจ้าของ กำหนดได้เลยว่าเกิด
 อย่างมากคือ ๗ ชาตียเท่านั้นเป็นอันว่าสิ้นสุด

ศาสนาพุทธสอนทั้งปัจจุบัน แล้วยังสอนถึงไปข้างหน้า

คิดคูติ อย่างจิตเราเป็นเหมือนสวะ สวะจริงๆ นะ เพราะเราเข้าใจว่าเราเป็นคนดี เราจะอยู่
 อย่างนี้ตลอดไป เราไม่คิดถึงเวลาจำเป็นหรือ เวลาจำเป็น เวลาเหตุการณ์เฉพาะหน้ามันต้อง
 เป็นไปตามเหตุการณ์เฉพาะหน้านั้น มันไม่มีอะไรคงที่หรอก หัวใจคน วันนี้อคิดดี ต่อไปจะคิด
 อย่างไร แล้วถ้าเหตุการณ์เฉพาะหน้าบีบรัดเข้าเรื่อยๆ เป็นอย่างไร

แต่ถ้าลองเป็น จิตมันภาวนาจนมีขั้นตอนแล้วอย่างที่ว่า ๗ ชาติ มันสืลัพท์ดปรามาสไป มันจะไม่ประพดตีในความผิด ถ้าความผิดนั้นจะเกิดขึ้น ให้ชีวิตนี้ดับไปเลย ชีวิตนี้ดับก็ได้ไม่เป็นไร ถ้าจะไปทำความผิด เพราะดับไปแล้วมันก็จะไปเกิดเท่านั้น แต่ถ้าเราไม่มีตรงนี้ เราจะห่างชีวิตมาก เราจะกลัวตาย เราจะทำอะไรก็แล้วแต่ที่จะเอาตัวรอด นั้นมันถึงว่ามันเป็นสวะไป อยู่ทีเหตุการณจะมากกระทบ มันเหมือนน้ำพัดไปเป็นคลื่น จิตนี้เหมือนสวะถ้าเราไม่จริงจัง ไม่ให้จิตนี้มีเจ้าของ

เราว่าเราเป็นมนุษย์ เราว่าเราเป็นคนประเสริฐ แต่เวลามันดับ จิตมันจะดับ เราจะทำอย่างไร? นี่หลักศาสนาถึงว่าสอนถึงปัจจุบัน สอนทั้งอนาคตไป สอนทั้งเบื้องหน้าไป ตายแล้วให้ไปดี ตายแล้วให้ไปดีถ้ามันไม่ถึงจุดหมาย ถ้าถึงจุดหมาย สอนถึงที่สุดเลย

พิจารณาภายนั่นนะ พิจารณาเวทนานั้นนะ เป็นโศดาบัน

พิจารณากายเข้าไปอีกนั่น มันแตกออก กายกับใจออกจากกัน พระสัทธาคามินะ ก็พิจารณากายเหมือนกัน

แล้วพิจารณาเข้าไปอีก พอลึกเข้าไปอีก มันจะเป็นพิจารณาสุภะ เป็นกามราคะ คนที่เกิดมาเพราะตรงนี้ เพราะเทวดาก็ยังเสพกาม ถ้าเราเป็นถึงตรงนั้นเราจะเกิดในที่สูง ถ้าเป็นโศดาบันไม่เกิดที่ต่ำก็เกิดบนเทวดา เทวดาก็ยังเป็นกามอยู่ เขายังเสพกันอยู่ เสพด้วยทิพย์ เหมือนกัน

ฉะนั้น ถ้าเทวดา มันมีเทวดา ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งคือเทวดาปุถุชนที่ทำบุญกุศลแล้วไปเกิดเป็นเทวดา กับเทวดาพระอริยเจ้า เห็นไหม มันก็ต่างกันตรงนั้นอีก แล้วพูดถึงถ้าไปเกิดบนเทวดาหรือเกิดในที่ที่เป็นประโยชน์ เป็นสุข เป็นสุขในเฉพาะสิ่งแวดล้อม แต่มันเป็นทุกข์เพราะว่าใจนี้มันยังเกิดดับ มันก็กลัวตาย ถึงเป็นเทวดาก็มีความทุกข์ ก็เหมือนกับเราอยู่ในบ้าน ขณะที่เราเงินเดือนออก อันนั้นเราเป็นเทวดา เพราะเราจับจ่ายใช้สอยด้วยความพอใจเลย นั่นเป็นเทวดา เพราะเงินมันเต็มมือ ขณะที่เงินเราขาดมือเลย แล้วเรามีความจำเป็นต้องใช้เงิน ขณะนั้น นั่นนะเป็นทุกข์ เพราะมันบีบรัด เทวดาก็เหมือนกัน มีสุขเฉพาะมีทิพย์ สิ่งที่ใช้อยู่ใช้สอยนี้สะดวกสบายมาก แต่หัวใจมันก็มีต้องการมากกว่านั้น ไม่มีสิ่งใดเลยทีจะไปเลี้ยงใจให้อิ่มหนำสำราญได้โดยมันอยู่เป็นสุข ยกเว้นเราชำระกิเลสหมด

มันถึงไว้ใจไม่ได้ พอปฏิบัติมามันยังไว้ใจไม่ได้ แล้วมันขยับขึ้นไปเรื่อย ขึ้นไปเรื่อย ขึ้นไปเรื่อย ขึ้นไปเรื่อย แล้วคนมาติดอยู่ตรงนั้นใช่ไหม ถ้าเรา อย่างการที่ติดอยู่อย่างนั้น “อสุภะ” พิจารณาภายในส่วนหนึ่ง พิจารณาภายนอกส่วนหนึ่งนะ พิจารณาอสุภะในกายอีกส่วนหนึ่ง “ภายในกาย”

แล้วพิจารณาธาตุของกายนี้อีกอย่างหนึ่ง พิจารณาโดยความเป็นธาตุ มันเกิดขึ้นมาเป็นธาตุ พอเป็นนิมิต นิมิตกับฝันนะ ฟังให้ดีๆ ฝันเป็นฝัน แต่นิมิตนี้ไม่ใช่ฝัน มันจะมีสติพร้อมแล้ว มันจะเห็นแล้วมันจะสั่งได้ ฝันเรานอนฝันไปใช่ไหม เรานอนแล้วฝันมันจะเป็นไปตามเรื่องที่เราฝันขึ้นมา ฝันนั้นเกิดจากสังขาร เกิดจากสัญญาตั้งเดิมที่สติไม่พร้อมแล้วมันหมุนเวียนไป

แต่ถ้าเป็นนิมิต ภาพเกิดคล้ายๆ ความฝันแต่ไม่ใช่ มันจะชัดกว่านั้น แล้วเราบังคับภาพนั้นได้ แล้วเรารู้สึกตัวตลอดเวลา แล้วเหมือนกับว่าเราเล่นเกมคอมพิวเตอร์นั้นนะ เราเล่นเกมคอมพิวเตอร์ เรากดคอมพิวเตอร์อยู่ มันเกิดภาพขึ้นมาแล้วเราสั่งให้เป็นไป ถ้าเวลาจิตมันเห็น พิจารณาภายในหรือพิจารณาภายนอก มันจะเป็นอย่างนั้น ถ้าจิตดี ภาพจะชัด ถ้าจิตไม่ดี ภาพมันจะห้วนไหว เราต้องกลับไปที่จิต คอมพิวเตอร์นี้มันขึ้นมาเป็นคอมพิวเตอร์ แล้วมันเป็นสำเร็จรูปไปใหม่ เรากดเล่นได้ตามอำเภอใจ แต่เวลาพิจารณาภายในไม่เป็นอย่างนั้น ไม่เป็นอย่างนั้นตรงที่ถ้าจิตนี้พื้นฐานดี เกมนี้อยู่ ภาพนี้อยู่ชัด ถ้าจิตนี้พลังงานไม่พอ เกมนี้หน่อยๆ ภาพนั้นไหว อย่างดีไม่เห็นภาพนั้นเลย ภาพนั้นตั้งขึ้นมาไม่ได้ ฉะนั้น เวลาภาพนั้นมันไหวหรือมันเป็นอย่างอื่น เราต้องตั้งงานนั้นทันที

งานในการภาวนามีอยู่ ๒ อย่าง ในสมถกรรมฐานคือการต้องเพิ่มพลังงานของจิตตลอดเวลา แล้วงานในการวิปัสสนาคือใช้พลังงานของจิตนั้นไปวิปัสสนาด้วย ใช้ในมรรคองค์ ๘ แต่มรรคองค์ ๘ นั้นใช้ไปแล้วพลังงานนั้นก็หมด เสื่อมลงๆ ต้องกลับมาตรงสมถกรรมฐานเพื่อเพิ่มพลังงานของจิตขึ้นมาตลอดเวลา แล้วภาพนั้นถึงจะอยู่คงที่ให้เราพิจารณาได้

พอการพิจารณากำลังเราพอ หรือเราพิจารณาบ่อยๆ เข้า มันจะแตกแล้วแปรสภาพออกให้เห็นตามความเป็นจริง ตามความเป็นจริงของวาสนาบารมีของคน บางคนเห็นคนเดียว ถ้าจิตมันอ่อนมันไหว มันเห็นแล้วมันจะปล่อยเลย ถ้าจิตของคนแข็งกระด้าง มันต้องซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซ้ำแล้วซ้ำเล่า แต่มันจะขาดได้เหมือนกันเพียงแต่ว่ามากหรือน้อยเท่านั้น เพราะบางคนติดมาก บางคนติด

น้อย บางคนคิดแบบกลางๆ ถึงว่าการภาวนานี้ไม่มีสูตรสำเร็จ เป็นสมบัติของส่วนบุคคลเท่านั้น เป็นผู้ปฏิบัติแต่ละบุคคลๆ ที่จะปฏิบัติไปแต่ละบุคคล ไม่มีว่าต้องขนาดนี้ขนาดนี้ถึงเป็นคนนั้น... ไม่ใช่

พระพุทธเจ้าสอนพระสารีบุตรก็ไปอย่างหนึ่ง สอนพระ โมคคัลลานะก็ไปอย่างหนึ่ง ตามแต่จริตนิสัยของแต่ละบุคคลที่จะตรงกับความชอบอันนั้น พระพุทธเจ้ารู้ถึงกิเลสอันนั้น ถึงได้สอนเข้าไปตรงที่กิเลสตรงนั้นเลย

แต่พระพุทธเจ้าได้นิพพานไปแล้ว ครูบาอาจารย์ก็เป็นบางองค์เท่านั้นที่จะส่งเข้าไปถึงรู้ว่าคนไหนชอบอย่างไร อย่างนี้มันต้องเป็นบารมีของแต่ละบุคคลที่จะมาเป็นครูบาอาจารย์ ยกเว้นแต่ว่าเรามีวาสนาไปเจอครูบาอาจารย์อย่างนั้นอีกต่างหาก

ฉะนั้น การพบครูบาอาจารย์นี้เป็นของประเสริฐมาก การพบนะ เสมือนนักเรียนเจอครูดี นั่นนะ มันจะเป็นวาสนาของนักเรียนหรือวาสนาของครูละ นักเรียนเจอครูที่ดี สอนให้เป็นที่ดี นักเรียนนั้นก็เป็นคนดีแล้วได้วิชาการดีด้วย ถ้านักเรียนนั้นเจอครูไม่ดี ก็เหมือนกัน พระก็เหมือนกัน พระก็ไปมีอย่างนั้นเหมือนกัน เราก็ต้องใคร่ครวญหาไป ใ้้นั้นเป็นเรื่องภายนอกมาเทียบเป็นเรื่องพิจารณาเท่านั้น

จริงๆ แล้วมันอยู่ที่ใจเรากับกิเลสเท่านั้นเลย

จริงๆ แล้วมันอยู่ที่กลางหัวใจเราเท่านั้นเลย

สิ่งที่ไม่ดีนั้นก็เป็นอย่างได้ สิ่งที่ดีก็เป็นตัวอย่างได้ สิ่งที่ไม่ดีนั้นถ้าเราเป็นประสาเรา เราคิดนะ เราไม่กลัวนักหรือว่าเดี๋ยวนี้เป็นขนาดนี้ๆ แล้วเราจะไม่ตกรุ่นหรือ เราจะหาใครเป็นที่พึ่งที่อาศัย เห็นไหม มันก็ทำให้เราชวนขวยในการปฏิบัติ ชวนขวยให้เราริบหาทางออกนะ

เราจะรองกว่าตลาดนี้วาย จนเขาเก็บตลาดหมดแล้วเราก่อยมาหาซื้อของ ถ้าตอนนี้ตลาดตั้งไว้เต็มไปหมดเลย เราก็ต้องรีบชวนขวย เพราะเราดูสภาพสิ่งที่ไม่ดีมาเป็นตัวอย่าง ถ้าสิ่งที่ดีก็ยิ่งเป็นครูยิ่งยอดเยี่ยม

“สิ่งที่ดี” ฟังสิ อยู่ครูบาอาจารย์แล้วสอนประจำนั้นนะ ยกก็ยกแต่พระจักขุบาล อดนอนไป ปฏิญาณว่าจะอดนอนใน ๓ เดือน เสร็จแล้วเพราะอดนอนมาตลอด ภาวนามาตลอด ใกล้เคียง ออก พรรษาตาเจ็บ พอตตาเจ็บไปหาหมอ หมอสมัยโบราณ สมัยพระพุทธเจ้า ต้องนอน ถ้าไม่นอนนี่ตา จะบอด หมอขอให้นอนแต่ตัวเองตั้งสัจจะไว้แล้ว ไม่นอน บอดให้บอดไป สุดท้ายก็ตาบอดเพราะ โรคตา ตาบอด พอตาบอด กิเลสก็ขาดพร้อมกัน

“สิ่งที่ดี” ความอดสาหะขนาดนั้นนะ ถึงจะตาบอดก็ยอมแลก แลกกับความสว่างโพลง กลางหัวใจ เอาเข้าแลกเลย แต่ถ้าเราไม่เข้มแข็งพอนะ อ้าว! ตาบอดก็รักษาตาก่อน เอาไว้หายแล้ว ค่อยมาภาวนาใหม่ อย่างนี้ก็ได้ ก็เป็นวาสนาของเรา วาสนาของบุคคลนั้นไง ว่าถ้าตายซะ จะตา บอดซะ เราจะไม่มีโอกาสปฏิบัติ ถ้ารักษากายไว้ รักษาใจไว้ ถึงเวลายังมีโอกาสปฏิบัติ...ก็ได้

บางทีกิเลสมันหลอก หลอกหลายชั้นหลายซ้อน

มี...ครูบาอาจารย์สอน นั่งพิจารณาอยู่ พิจารณาข้าวจนข้าวกลายเป็นตัวหนอน ตัวหนอนใน ...โทษนะ...ตัวหนอนในส้วมมันเหมือนเมล็ดข้าว พิจารณาเมล็ดข้าวที่เราจะกินนี้เป็นตัวหนอนเลย จนมันขยะแขยงกินไม่ได้ พอกินไม่ได้มันก็อดไป กินไม่ได้จริงๆ มันขยะแขยง มันก็จะตาย จน โหย จนเซหมด ไปหาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันบอก

“นี่กิเลสมันซ่อนเข้ามาในวงปฏิบัติ ถ้าไม่กินก็ตายเปล่า ต้องกิน”

ถ้ากิน ท่านบอกเลย

“กิเลสมันอยู่ที่ใจนะ ไม่ได้อยู่ที่กาย ถ้าตายนี่กิเลสหัวเราะเยาะ เพราะกิเลสมันหลอก หลอกให้เราไม่ยอมกินข้าว ถ้าเรากินข้าวเสร็จแล้วเรายังมีโอกาสได้ต่อสู้กับกิเลส”

เห็นไหม ถึงบอกว่าเป็นอุบายของใครของมัน เป็นสมบัติของใครของมัน เพียงแต่เราจะยึด อันใดมาเป็นอุบาย เป็นที่สะเทือนใจ หรือว่าอุบายที่จะทำให้เรามีความมูมานะ

เป็นประโยชน์ได้หมด ถ้าเรารู้จักคิด รู้จักพลิกแพลง

ในขณะที่ปฏิบัตินะ พลิกแพลงเข้ามา พลิกแพลงเข้ามา พลิกแพลงเข้ามา ให้เป็นประโยชน์ กับไอ้ที่ว่ามันจะหลอกให้เราเลิกอย่างเดียวนะ เลิก ไม่ปฏิบัติ เลิก หรือว่าเอาไว้ก่อน อันนี้ไม่ต้อง

พูด มันจะมีเป็นข้อมูลเดิมอยู่แล้ว “เอาไว้ก่อน เอาไว้ก่อน” หรือว่า “เมื่อนั้น เมื่อนี้” เป็นข้อมูลเดิม ในใจเลย ออกมาโดยธรรมชาติ ไม่ต้องไปหา

ทีนี้เราจะหาอันไหนมาถ่วงอันนี้ไว้เท่านี้ล่ะ

ถ้าหามาถ่วงอันนี้ไว้ได้ ความสืบทอด ความต่อเนื่อง นักกีฬาวิ่ง ถ้าวิ่งถึงเส้นชัยก็จบ นักกีฬาวิ่งเข้าไป พักก่อนแล้วค่อยมาวิ่งเริ่มต้นใหม่ เริ่มต้นใหม่ นักกีฬานั้นจะถึงเส้นชัยใหม่ หัวใจในการปฏิบัติ ถ้ากัณฑ์หรือว่าตันไปๆ หรือพยายามไปนี่ต้องถึงเส้นชัยเข้าสักวันหนึ่ง แต่ถ้าหัวใจเราปฏิบัติแล้วเราพักไว้ก่อน พักไว้ก่อน จะมาเริ่มต้นใหม่ โอ้โฮ! ยากนะ เพราะว่านักกีฬา ร่างกายมันยังเสื่อมสภาพช้ากว่าหัวใจ หัวใจนี้เสื่อมสภาพเร็วมาก นักปฏิบัติขนาดปฏิบัติว่าได้ผลมากๆ พอเพลอหน่อยเดียวเสื่อมหมดเลย เพราะมันเป็นนามธรรม เรายกยาคูได้ยากมาก

การทำขึ้นมาที่แสนยาก การรักษาไว้ยิ่งยากกว่า

แต่ถ้าการทำขึ้นมาที่แสนยาก การที่รักษาไว้ก็ยิ่งยากกว่านี้ เราประคองให้ดี แล้วมันหมุนตัดสมุจเฉตพหุแล้วไม่ต้องรักษา มันเป็นธรรมชาติ มันเป็นอกุปปชรรณ ไม่มีวันเสื่อม นี่นักปฏิบัติต้องการตรงนั้น ต้องการไปถึงจุดที่มันไม่เสื่อมๆ เป็นขั้นๆ ไป แล้วไม่ต้องรักษา เพราะมันไปถึงจุดของมันแล้วจะรักษาอย่างไร ถ้ารักษานั้นไม่ใช่ของแท้ลิ ถ้ารักษานี้ไม่ใช่ความเป็นจริงของมันสิ ไม่ต้องรักษาเลย มันเป็นธรรมชาติอย่างนั้นเลย

แต่ก่อนที่เราไปถึงจุดนั้น กระเสือกกระสน เสื่อมๆ สพุเพ ทุมมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายนี้แปรสภาพทั้งหมด ยกเว้นอกุปปชรรณ กับเอโกธัมโม ธรรมอันเอก ธรรมที่เป็นหนึ่งไม่มีสอง ธรรมในโลกนี้เป็นธรรมคู่ทั้งหมด ขาวคู่กับดำ ไม่ได้คู่กับได้ แต่ถ้าถึงอันเอกแล้วไม่มีเสื่อม ไม่มีเสื่อมนะ

เราจะเดินไปถึงจุดนั้นไหม เราจะไปไหนไหม?

ตั้งใจ ถ้าตั้งใจแล้วต้องถึงจุดนั้น วาสนานี้เกิดจากการปฏิบัติ วาสนานี้ไม่ใช่เกิดขึ้นมาลอยๆ เวลาเราปฏิบัติ ทุกคนจะบอกเลย เรานี้วาสนาน้อย เอาแล้ววาสนาเรามี...เพราะน้อยกันทุกคนนะ ถ้าคนไม่ตักน้ำใส่ตุ่ม ตุ่มมันจะมีน้ำขึ้นมาได้อย่างไร ถ้าเราตักน้ำใส่ตุ่ม ตุ่มต้องเต็มด้วยน้ำ ทุกวันๆ นะ

คติธรรมอันนี้ในศาสนามีบ่อย พระพุทธเจ้าเกิดสมัยเป็นกระรอก กระรอก พระพุทธเจ้ายกขึ้นมาเทศน์ให้พระฟังประจำ ไปทำรังอยู่ที่ต้นมะพร้าวอยู่ชายทะเลเิง แล้วลมพัดถึงรังนี้ตกลงไปในทะเล กระรอกเป็นแม่ ตัวเองยังมีชีวิตอยู่ ไปนะ ไปที่ทะเล เอาหางจุ่มน้ำทะเลแล้วสะบัดออก สะบัดอยู่อย่างนั้นนะ ทำอยู่อย่างนั้น พอไปหาอะไรกินมากลับมาก็ต้องมาสะบัดอย่างนั้น จนเทวดาทนไม่ไหว เทวดามาถามเลย

“ทำไมกระรอกทำอย่างนั้น?”

“ลูกตกลงไป จะเอาลูกคืน”

“แล้วเอาหางจุ่มน้ำทะเลขึ้นมา เมื่อไรน้ำทะเลมันจะแห้งล่ะ?”

“ก็ไม่รู้ ก็ทำอย่างนี้ทุกวัน จนกว่ามันจะตายไป จนกว่ามันจะแห้ง”

เทวดาทนไม่ไหวนะ ในพระสูตร จนเทวดาต้องเอาขึ้นมาให้

พระพุทธเจ้าบอกว่า “เราเคยเป็นกระรอกนั่น”

นี่ความอดุทธาหะของสัตว์ มีในพระไตรปิฎกมากเลย เรื่องความอดุทธาหะที่ว่า เป็นคติตัวอย่างนะ สังคมไทย ในนิทานอีสป นั่นนะ คัดออกมาจากพระไตรปิฎกเกือบทั้งนั้นเลย แต่ผู้มีปัญญาคัดออกมา คัดออกมา เราอ่านเข้าไปมันก็เป็นคติเตือนใจ นี่ก็เป็นคติเตือนใจ

ถ้าเราเตือนใจ ขออย่างเดียว ขอให้ถามใจตัว ขอให้ถาม ให้มีการตอบ-การถามกัน นั่นล่ะๆ คนจะมีทางออก อันนั้นจะมีคนให้มีทางไป ทางได้หาทางออก ออกคือออกพ้นเลยด้วยนะ ชำระกิเลสออกจากใจแล้วเป็นอิสระเสรีเต็มที่ในหลักของศาสนาพุทธ อิสระเต็มที่เลย พ้นจากโลกทั้ง ๓ พ้นจากบ่วงของเทวดาด้วย พ้นจากของพรหม พ้นหมดเลย เราไม่ต้องไปเกิดอีกที่ตรงนั้น แล้วไม่ต้องเกิดอีกในที่มนุษย์ ไม่ต้องเกิดอีกในที่บาปภูมิ ไม่ต้องเกิดอีกในที่นรก พ้นหมดทั้งนั้นเลย

เกิดขึ้นจากการปฏิบัติของเรา เกิดขึ้นจากภายในของเรา

ฉะนั้น เราต้องเลือกของเราเอง เลือกเอาเองนะ เลือกของเราเองเป็นคนเลือก

เอาละนะ เอาละ